

Studenter driver vårdavdelning

I Linköping startades 1996 en klinisk utbildningsavdelning, KUA. Här får läkare, sjuksköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter under grundutbildning sköta hela avdelningen. Nu finns KUA på flera sjukhus och i fyra av läkarprogrammets utbildningsorter. Bara Uppsala och Umeå saknar KUA.

– Studenterna gör allt med patienterna, säger Pia Hallor, sjuksköterska vid KUA i Linköping. Det blir ett teamarbete där man både ska se sig själv i sin yrkesroll och se hur de andra yrkeskategorierna arbetar. Att leda ronden, skriva läkemedelslistor och kontakta konsulter är läkarstudentens ansvar. Handedarna håller sig i bakgrunden och fångar upp frågor, kontrasterar läkemedelslistor och

står för kontinuiteten på avdelningen.

– Patienterna är positiva i våra utvärderingar, säger Pia Hallor. De blir informerade om att de kommit till en utbildningsavdelning, och det märks kanske framför allt på ronderna då det är extra många intresserade.

De första åren röntte KUA stor uppmärksamhet utomlands, och det har startats avdelningar bland annat i Storbritannien, Australien och Japan. Nu får Linköping studiebesök då och då.

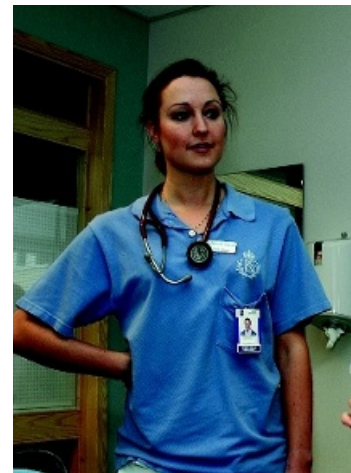
KUA ser lite olika ut på olika ställen i landet. I Göteborg finns KUA integrerat på flera kirurgavdelningar på Sahlgrenska och Östra sjukhuset. Här går läkarstudenterna på KUA två veckor under kirurgterminen, men sjuksköters-

kor och paramedicinare är färdigutbildade.

I Lund finns en utbildningsenhet vid ortopedkliniken. Här går läkarstudenterna en vecka termin 7 eller 8 medan sjuksköterske-, arbetsterapeut- och sjukgymnaststudenter är på avdelningen 4–10 veckor.

På akutens korttidsvårdavdelning i Malmö finns åtta platser som handhas av studenter. Patienterna är mestadels äldre med internmedicinska eller enklare ortopediska diagnoser.

I Stockholm finns sedan några år KUA på flera sjukhus, men i Uppsala och Umeå finns i dagsläget inga kliniska utbildningsavdelningar. Läkarstudenterna i Umeå har dock möjlighet att söka till Östersund där Norrlands enda KUA

är förlagd till en ortopedisk rehabiliteringsavdelning. Verksamheten i Östersund startade som ett treårigt försöksprojekt hösten 2003. Vad som händer efter att försöksperioden går ut i slutet av 2006 är ännu inte bestämt. Samtidigt finns planer på att starta en motsvarande utbildningsavdelning i Enköping för Uppsalas studenter. •

Erica Lindeborg, läkarstudent, och Gunnar Wärngård, sjuksköterskestudent, undersöker en patient som blivit inremitterad till KUM på Karolinska. Charlotte Kaviani, leg läkare och handledare på medicinKUM för läkarstudenterna, övervakar. »Det är bra att man får tid att testa sina kunskaper, men mindre bra att det går lite långsamt ibland då alla ska integreras och ta del av allt som görs«, säger Erica Lindeborg.

Få patient-nej till studenter på akuten

1999 öppnade Sveriges första kliniska utbildningsmottagning, KUM, på Karolinska sjukhuset, en studentdriven akutmottagning för ortopedpatienter. Senare utvidgades verksamheten till kirurgi, och för någon månad sedan startade KUM för medicinpatienter.

Studenterna arbetar på den ordinarie akutmottagningen men har egna undersökningsrum. Där tar de hand om de patienter som står på tur – alla patienter blir först tillfrågade och har rätt att tacka nej.

– Att patienterna tackar nej händer dock mycket sällan, säger Anne Ericson, ortoped och ansvarig för undervisningen i ortopedi.

Allt arbete på KUM görs i team som består av fem till sex studenter. Förutom läkarstuden-

ter ingår också blivande sjuksköterskor och sjukgymnaster.

– Studenterna får snabbt lära sig att de måste utnyttja varandras kompetens för att kunna ta hand om patienterna på ett professionellt sätt, säger Anne Ericson.

– Enda nackdelen med KUM är att det är dyrt. Studenterna har ansvar för sina patienter och tar ställning till vidare utredning och handläggning. Samtidigt har varje studentteam tillgång till yrkesspecifika handledare som ansvarar för högst två till tre studenter. Det gör att kostnaderna blir stora, säger Anne Ericson.

Charlotte Kaviani, leg läkare och handledare på medicinKUM för läkarstudenterna, tycker att hon får mer tid att handleda nu.

»Enda nackdelen med KUM är att det är dyrt«, säger Anne Ericson, ansvarig för undervisningen i ortopedi.

– Det är mindre stress. Jag kan fokusera mer på min handledarroll. Tidigare, när läkarstudenterna följde med på akuten, kände jag att jag ibland inte räckte till. Jag hann inte handleda så mycket som jag skulle önska. Det hinner jag nu.

Texter: **Anna Eklund och Jenny Törnqvist**
läkarstudenter termin 11 och praktikanter på LT
Foto: **Hans Pettersson**